

ПРАГМАТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ПРОЗИ ЖАНРУ FLASH FICTION

У сучасній американській літературі спостерігається тенденція до створення коротких і дуже коротких оповідань. Зокрема, значної популярності набув жанр оповідань flash fiction (проза спалаху) обсягом 500-1000 слів. У 2006 році вийшла друком збірка “Flash Fiction Forward”, що включала 80 оповідань сучасних американських авторів початку ХХІ століття.

Оповідання цієї збірки і є **матеріалом** нашого дослідження. Твори цього жанру ще не вивчалися детально у вітчизняному літературознавстві і лінгвістиці, а перші переклади були зроблені лише нещодавно. Зокрема, викладачі і студенти нашої кафедри переклали близько 10 оповідань збірника, частину яких буде надруковано цього року у журналі “Всесвіт”. Тому **актуальність** роботи полягає в інтересі як до особливостей перекладу прози flash fiction, так і до її лінгвістичних характеристик.

Заголовок як сильна позиція є одним з предметів нашого дослідження. Заголовки більшості оповідань flash fiction є короткими, номінативними: “Bullhead”, “Jumper Down”, “The Doctor”, “Accident”. Разом з тим, заголовне слово у творі Л. Уілсон “Bullhead” не має значного прагматичного навантаження, це назва одного з видів риб. В оповіданні йдеться про жінку, яка 50 років поспіль приїздить на озеро, яке затопило її рідне місто, де жив хлопець – кохання усього її життя. Вона кидає одну монетку, і ця монетка падає на дно і турбує рибок. Я обрав у перекладі контекстуальну назву – “Пам’ять”, таким чином актуалізував ключове слово *memory* і створив когезію заголовного слова та іншої сильної позиції – кінцівки: *Every story is true and a lie. The true part of this one is: Love and the memory of love can't be drowned.* (кожна історія є правдивою і неправдивою водночас. Правда у цій історії полягає в тому, що кохання і пам'ять про кохання не можна потопити).

Заголовок оповідання відомого письменника Дона Ші “Jumper Down” реалізує категорію перспекції і водночас є своєрідним проявом ефекту ошуканого очікування. У творі мова йде не про спорт, а про потенційних самогубців і антитеза *jumper up – jumper down* є основною у творі. Тому перекладач Ю.Дідоха обрала контекстуальний варіант перекладу: “Стрибок самогубця”. Цікаве і іронічне оповідання Девіса Геліфа “My Date with Neanderthal Woman” містить парадокс у самому заголовку. Переклад заголовних слів не становить проблеми: “Мое побачення з неандерталкою”. Проте, як і в ряді інших творів, кінцівка як сильна позиція містить прагматично важливий висновок оповідача: *Some couples are separated by decades, but we are separated by millennia. I like rock music and she likes the music of rocks. I'm modern Homo Sapiens and she's Neanderthal, but I think we can work out our differences if we try.* (Деякі пари розділяють десятиліття, а нас – тисячоліття. Я люблю

слухати важкий рок, а вона – тягати важкі камінці. Я сучасний Homo Sapiens, а вона – неандерталка, але я переконаний, що ми подолаємо всі труднощі, якщо постараємось. – переклад Оксани Кравець). Цікавою є гра слів *rock music – music of rocks*, яка базується на омонімії і зворотному паралелізмі. У перекладі гра слів передана за допомогою полісемії прикметника *важкий*.

Оповідання Джона Апдайка “*Oliver’s Evolution*” базується на прийомі градації, яка розгортається протягом всього тексту. Слабкий, хворобливий хлопчик мужніє, особливо коли відчуває відповідальність за дітей. Оповідання завершується розгорнутою метафорою: *Oliver has grown broad, and holds the two of them at once. They are birds in a nest. He is a tree, a sheltering boulder.* У перекладі метафора, яка створює значний прагматичний ефект, виражає ідею мужності, передана повністю. (переклад Ольги Костюк).

Таким чином, одна з особливостей творів flash fiction – полісемантичні заголовки і сильні кінцівки, які мають позитивну прагматичну спрямованість.

*Мацієвська Анастасія Володимирівна,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕМОТИВНОГО КОМПОНЕНТУ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Дослідження технік та прийомів перекладу, що уможливають досягнення адекватності у процесі відтворення оригіналу за допомогою засобів іноземної мовної системи не втрачає актуальності. Особливо детально це питання вивчається у рамках художнього перекладу. На відміну від технічного перекладу, де ґрунтовне знання абсолютних еквівалентів низки термінів та понять фактично є ключем до успішного виконання перекладацького завдання, художній переклад, а особливо його стилістична грань, може видатися перекладачеві непроникним сплетінням стилістичних фігур та емоційно насичених фрагментів. У попередньому дослідженні, ми розглядали перифраз як продуктивний засіб адекватного відтворення емоцій [3, с. 109]. Наразі маємо на меті висвітлити поняття вербалізації з точки зору практики перекладу емоцій героїв художніх творів.

Як зазначає О. В. Борисова, під поняттям міжмовної трансформації вербалізації розуміють граматичну перекладацьку трансформацію, яка полягає у перекладі певного елемента оригіналу за допомогою дієслова [1, с. 17]. Існує низка причин, які зумовлюють застосування цього прийому у художньому англійсько-українському перекладі. У першу чергу, в основі цього можуть лежати певні розбіжності між системами мов оригіналу та перекладу, що відбивається у розмаїтті засобів вербалізації. З точки зору граматики, відмінності часто можна спостерігати у формах дієслів, синтаксичних особливостях утворення словосполучень та речень, вживанні еквівалентних конструкцій, наявних в обох мовах. Важливо враховувати, що іноді у мові